

STOCKHOLM

DN granskar.

Jävsrisk om rådgivare hos Apoteket tar plats i Karolinskas ledning

Efter DN:s avslöjanden om att Karolinskas ordförande suttit på dubbla stolar, har styrelsen avgått – och Alliansen presenterat en ny.

Som ny vice ordförande föreslås Eva Fernvall, rådgivare hos Apoteket AB, som gör mångmiljonaffärer med landstinget.

– Det är mindre lämpligt. Risken för misstankar om jäv ligger nära till hands, säger Folke Johansson, professor emeritus i statsvetenskap.

● DN har tidigare avslöjat en rad jäv kring Karolinska universitets-sjukhuset. Efter att DN berättat om styrelseordförande Anders Ekblom som även är ordförande för bolaget TFS och som har affärer med Karolinska meddelade styrelsen att den ställer sina platser till förfogande. Kort därpå kom Alliansens besked att styrelsen byts ut.

Den 11 april aviserade Alliansen förslag till ny styrelse under en presskonferens.

Håkan Sörman, tidigare bland annat vd för Sveriges Kommuner och landsting, presenterades som ny tilltänkt ordförande.

– Han kan kommunallagen på sina fem fingrar, sa finanslands-tingråd Irene Svenonius (M), som själv nyss behållits med jäv kring Karolinska, där hennes man varit upphandlingschef.

När frågan om den nya styrelsen behandlades i landstingsstyrelsens arbetsutskott den 17 april var jävs-deklarationerna inte klara, trots att landstingets nya policy föreskriver det.

Eva Fernvall är senior rådgivare hos Apoteket AB. Hon leder koncer-nens externa kommunikation och strategiska partnerskap.

– Vi vill uppfattas som den ledan-de apoteksaktören på den svenska hälsomarknaden. Vårt mål är vara den självklara fackhandeln, sa Eva Fernvall till tidningen Resumé 2009.

Förra året hade Stockholms läns landsting en kostnad för läkemedel på totalt 1,7 miljarder kronor. 984 miljoner kronor gällde läkemedel för inlagda patienter i slutenvår-

den. Av dessa levererade Apoteket AB läkemedel för 375 miljoner kro-nor.

Den föreslagna tillsättningen väcker reaktioner bland konkur-renter.

– Många inser nog inte att Apote- ket AB konkurrerar på en marknad som hanterar miljardbelopp – men att den missuppfattningen når ända upp i landstingsledningen är obe- gripligt, säger en källa i branschen och fortsätter:

– Om den förra ordföranden får gå på grund av jäv, så kan man verk- ligen undra hur detta ska beskrivas. Hur ska hon agera om befintliga avtal med konkurrerande bolag till Apoteket AB diskuteras?

Eva Fernvall själv uppger dock att hon inte ser någon intressekonflikt.

– Landstingets avtal om läkeme- delförsörjning till slutenvården av- görs genom upphandling. Karolins- ka ingår inga egna avtal, säger hon.

Hon medger att Apoteket vid nästa upphandlingsomgång med landstinget kommer att vara en aktör som lägger anbud.

– Jag har väldigt svårt att se att frågan om läkemedelsförsörjning- en skulle komma upp i Karolinskas styrelse, säger Eva Fernvall.

Apoteket AB:s jurister har enligt Fernvall gått igenom jävsfrågan inför hennes nominering till Karo- linskas styrelse.

– Jag har fyllt i en jävsdeklaration, och svarat på frågor om eventuella bolagsintressen. Jag har ingen så- dan roll kopplad till Stockholms läns landsting.

Hon har svårt att tänka sig att hon som styrelseledamot skulle kunna

få insyn i Karolinska inköp och läke- medelskostnader som skulle kunna vara till fördel för Apoteket AB.

– Men om det skulle uppstå en jävsituation så måste jag vara upp- märksam på det, och jäva ut mig.

Folke Johansson, professor emerit- us i statsvetenskap vid Göteborgs universitet ser dock tillsättningen av Fernvall i Karolinskas styrelse som problematisk.

– Det förefaller mindre lämpligt. Man kan alltid komma att hävda att hon som ledamot i styrelsen har påverkat inköpens riktning. Även om hon inte kommer påverka, eller har någon reell möjlighet att kunna det, ska man inte utsätta någon för risken att sådana misstankar kan uppstå. I det här fallet ligger risken för misstankar om jäv så pass nära till hands.

Olle Lundin, professor i förvalt- ningsrätt vid Uppsala universitet, understryker att det inte är lätt att hitta människor med stor kompe- tens, som helt saknar bindningar inom området. Men även han lyfter svårigheter kring Fernvall:

– Jävsreglerna innebär att man måste bedöma jäv kontinuerligt, vid varje enskilt ärende. Här måste man se till att hon inte kommer i närheten av frågor som rör läke- medelsinköp.

Inköp av läkemedel hör inte direkt till styrelsens uppgifter.

– Däremot kan man tänka sig att styrelsen fattar principiella be- slut om inriktning gällande läke- medelsinköp och där kan det bli problematiskt. De måste vara vak- samma.

Vid ett extrainsatt landstings-

Eva Fernvall, rådgivare hos Apote- ket AB, är föreslagen som ny vice ordförande för Karolinska.

Foto: Stina Stjernkvist/TT

Fakta. Jäven kring Karolinska

DN har avslöjat flera fall av jäv och intressekonflikter kring Karolinska universitetssjukhuset:

Produktionsdirektören, som köpte in tjänster för mångmiljonbelopp från sin tidigare arbetsgivare Boston Consulting Group, fick avgå.

Finanslandstingsrådet Irene Sveno- nius (M) satte sig emot ett förslag om extern granskning av konsult- och fakturahantering på sjukhuset, där maken var upphandlingschef. Hon var jävig, konstaterade exper- ter, och maken lämnade sin post.

Karolinskas styrelseordförande Anders Ekblom sitter även som ord- förande i bolaget TFS, som erbjuder kundföretag inom läkemedel och bioteknik att göra kliniska studier på patienter på Karolinska. Han avgår nu, i samband med att styrelsen byts ut.

styrelsemöte under onsdagen, då beslut om nominering av nya sty- relsen för Karolinska togs, avstod S, V och MP från att delta.

S förtydligade i en skrivelse: ”Eftersom Karolinska universitets- sjukhuset inte är ett bolag ska alla förändringar kring styrelsen för- ankras med oppositionen. Det har den styrande alliansen denna gång helt valt att bortse ifrån. Vi är starkt kritiska till hur de har hanterat de- ta och deltar därför inte i beslutet.”

V lade ett tilläggsyttrande om att Karolinskas styrelse bör bestå av folkvalda representanter.

MP lyfter att sidouppdragen bland de föreslagna nya styrelse- medlemmarna inte offentliggjorts.

– Jävsförklaringarna från alla ledamöter var inte klara. Vi reage- rar starkt på de stora bristerna och den nonchalans om jäv och bisyss- lor som har funnits. Efter alla turer är det extra viktigt att alliansen skärper tillsynen av de ledamöter som ska sitta i styrelser för sjukhu- sen, säger Susanne Nordling (MP), oppositionslandstingsråd.

Finanslandstingsråd Irene Sveno- nius (M) svarar i ett mejl till DN:

– Eva Fernvall har värdefull erfarenhet och kompetens som Karolinska universitetssjukhuset behöver. Gällande hennes yrkesroll utgår jag från att hon följer både riktlinjer och gällande lagstiftning.

Jävsblanketterna kommer enligt landstingsdirektör Malin Frenning att diarieföras i veckan.

– Inför nomineringen har vi först haft samtal med varje nominerad ledamot kring eventuella risker för intressekonflikter eller risk för jävs- situationer. Nu kontrollerar vi upp- gifterna så att relevant information finns med.

Den nya styrelsen väljs formellt av landstingsfullmäktige den 8 maj.

Lisa Röstlund
lisa.rostlund@dn.se
Anna Gustafsson
anna.gustafsson@dn.se

Fakta. Nya styrelsetopparnas sidouppdrag

Föreslagen ny styrelse till Karolinska:

Håkan Sörman, föreslagen ny ordförande

Ledamot i skolkoncernen Academe- dia AB, driver egna organisations- konsultbolaget Håkan Sörman AB – registrerat i mars, och satt fram till i oktober som ledamot i styrelsen för Dagens Samhälle AB tillsam- mans med finanslandstingsråd Irene Svenonius (M).

Eva Fernvall, föreslagen ny vice ordförande

Senior rådgivare hos Apoteket AB, ordförande för SOS Alarm AB, leda- mot i Kiladalens Utveckling AB, som främjar utveckling i Nyköpings kom- mun, samt suppleant i Markstedt Consulting AB som är ett konsult- bolag för småföretagare.

Karin Eliasson, föreslagen ny ledamot

Driver egna Karin Eliasson Consul- ting AB, ledamot i försäkringsbola-

get Autoliv AB, samt ledamot i RLS Global AB som tillverkar tandvårds- produkter.

Kjell Asplund, föreslagen ny ledamot

Ordförande för Statens medicinsk- etiska råd (Smer), vice ordförande i styrelsen Stiftelsen Stockholms Sjukhem, ledamot av Centrala etikprövningsnämnden, samt ord- förande för SBU:s vetenskapliga råd Eira. På uppdrag av Karolinska uni- versitetssjukhuset ledde han 2016

en extern granskning av professor Paolo Macchiarinis luftstrups- transplantationer.

Ylva Hambraeus Björling, ledamot som får sitta kvar

Ordförande i Almi Stockholm investeringsfond och Almi invest Stockholm, ledamot i Styrelse- akademien Sverige AB, ordförande i organisationskonsultbolaget Företagsmakarna AB, samt ledamot i jakt- och fisketillverkaren Torn- makarna AB.

Håkan Nilsson, ledamot som får sitta svar

Vd för tågdriftsbolaget MTR Nordic AB och ordförande i fem dotter- bolag, ordförande i konsultbolaget C2 Management Stockholm AB, ledamot i ägarbolaget Continua Improve AB, ordförande i Em- train som reparerar tåg, ledamot i konsultbolaget Some 1 Adminis- tration AB, ledamot i konsultbo- laget Hillebard AB, samt ledamot i konsultbolaget Redersson Mana- gement AB.